

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ivdx Magistratevs Senator

Zype, Franciscus van der

Antverpiæ, 1633

Cap. XVII. De dissimulatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14280

Vladislaum exercitu, regno, vitâ à Christo multatum. E contrario animaduersû est, Germanos fidei tenacissimos tot seculis Imperium tenuisse, Germaniæ regem nullum inter multa & grauissima bella à suis desertum, in acie cæsum, aut ab exteris in captiuitatem ductum, & ab annis octingentis sex tantum à Germana sinceritate degeneres à suis in ordinem reductos, Carolû Crassum, Ataulphû, Venceslaum, Henricum III. Ottonem IV. Fredericum II. Non eadem fides Orientalibus tetit. sed Imperatorum 86. fusus sanguis, & alibi nec reges populo, nec populus regibus eandem fidem præstiterunt. perire plures non siccâ morte.

3.
Præmia
seruare
fidei.

Prisci Romani tum exteris tum inuicem datæ fidei obseruantissimi fuere. vt & Vitellius Fabio Sabino querenti quod pacta turbarentur, corruptis licet temporibus, nō aliud ausus fuerit respondere, quàm *nimio militis ardori modestiam suam esse imparem.* Tac. l. 19. Sanè Hanno Carthaginensis cùm fiducia fidei Romanæ ad colloquium venisset, & tribunus fortè militum ei dixisset, posse meritò ei euenire, quod à Carthaginensibus Cornelio accidisset, vterque consul tribuno tacere iusso, *Isto te,* inquit, *Hanno, fides ciuitatis nostræ liberat.* Valerius l. 9. c. 6. Acceperat ea ciuitas ab incunabulis suis à Numa Pompilio eum morem, vt fides, ac iuramentum propulso legum ac poenarum metu ciuitatem regerent. Liu. l. 1. neque alioquin Claudius in deditioe Mithridatis dubitasset, *accipere captiuum pacto salutis, an repetere armis rectius foret, nisi obseruanda esse pacta putauisset.* Quid enim, inquit Iurisconsultus, in l. 1. D. de pact. tam congruum humana fidei, quàm pacta seruare?

4.
Romani
tenacissimi.

CAPVT XVII.

De dissimulatione.

Fidem simulatio mendaciumque oppugnat. Candom & veracitatem in viris magnis esse, mendacium & dolum malum abesse, quàm deceat, alibi diximus. Dissimulationem tamen opportunam nemo potest improbare, sed & sæpè necessariam esse fateri oportet. Saul initio regni, cùm filij Belial eum despicerent, neque pro more munera adferrent, *dissimulabat se audire.* 1. Reg. 10. in fin. prudenter sanè, in regno nouo, & electione ipsius noua. Cùm populum persuaderi

1.
Oportuna
& neces-
saria sæpè.

Y 3

posse

posse diffidimus, cogi fas esse non arbitremur. Cic. lib. 1. epi. 9. Populo quidem inest malignum quiddam & querulum in imperantes, cui si quando Principes nonnihil cesserint, maiora ab eo obtinebunt. Senatus post mortem Romuli offerendum populo ratus, quod amissurus erat, electionem noui regis detulit, & populus ad iudicium senatus remisit. *Est non modò libe-*

2. *Aliquantū de iure decedere, fru- Etuorum aliquando pacando populo.*

rare, paululum nonnunquam de suo iure decedere, sed interdum etiam fructuosum. Cic. 2. off. Eo genere Belgæ de Principibus bene mereri soliti, nec ulla gens est, quæ in vicem tot priuilegiis sit donata. sæpè & seditiones ne erumperent, priuilegiis concessis impeditæ: sæpè quæ eruperant sedatæ sunt. Idemque obtinet quàm maximè apud eas gentes, quæ nec integram libertatem, nec seruitutem ferre possunt. sæpè in senatu Romano disputatum de plebe, imperio, an verbis lenibus compescenda. Appius aliuè superbo ingenio, imperio consulari rem agendam censebant: vno aut altero arrepto quieturos alios: Seruilius aliiq̃ lenibus remediis aptiores, *concitatos animos flecti quàm frangi putabant cum tutius tum facilius esse. certatumque haud incruento prelio foret, ni Quintus Consul alter consularibus negotio dato, ut collegam vi, si aliter non possent, de foro abducerent, ipse nunc plebem seuientem precibus lenisset, nunc orasset tribunos, ut concilium dimitterent, darent iræ spatium.* Liu. lib. 2. & iterum lib. 3. *atrox certamen aderat, ni Fabius consilio neutri parti acerbo rem expeditisset.*

3. *Insidie ciuium sæpè dissimulanda.*

Quia imò in insidiis & coniurationibus dissimulandis, summa prudentia est, si eo vsque populus aut miles deuenierit, solum sæpè insidiarum remedium est si non intelligantur. Tacitus Annal. l. 14. nisi dissimulaueris, adigis vt attentent qui coniurauerunt. *Professa perdunt odia vindictæ locum.* Seneca in Medea, *periculum est ostendere ciuitati, quanto plures mali sunt.* Sen. de Clem. cap. 14. *securitati consulendum antequam vindictæ.* Condemnati Lucius Vettius, & Tarquinius, quòd Cæsarem & Crassum Catilina-riæ coniurationis reos nominassent, ne populus eorum auctoritate moueretur; lætabatur Cicero coniuratione detectâ; anxius autem erat, & dubitans in maximo scelere tantis ciuibus deprehensis. Senatus Carthaginensis à præcipuo ciue ad filix nuptias inuitandus, & epoto veneno tollendus, legem sanxit quâ numerum conuiuiarum sumptusque restrinxerit. *Scelus, inquit Iustin. lib. 21. declinatum, non vindicatum est. ne in viro tam potenti plus negotij faceret res cognita quàm cogitata.*

4. Non minori ratione dissimulandum est Principi, si quid à vicinis

vicinis Principibus quod minus velit, fiat. non oportet eos intermittere solita officia, congratulationes, consolationes, legationes, honores qui legatis deferantur, & munera.

*Et exterorū
iniuriā.*

Præsertim si vires non sint pares. Turpe est enim, si qua Resp. ut acceptā iniuriā vindicet, ipsa in maiorem quam aliis pareat, calamitatem incidat, aut se det præcipitem. Thucydides. Sabini raptis filiabus furiosi, incompotiti præcipitant se in bellum. fit obuius cum exercitu Romulus, leuique certamine docet vanam sine viribus iram esse. Liu. lib. 1. Sapiens numquam potentium iras prouocat, imò declinat, non aliter quam in nauigando procellam. Senec. Non litiges cum homine potente, ne forte incidas in manus illius. Eccl. c. 8. Soli Tusculani vera arma verasque vires quibus ab ira Romanorum suatutarentur inuenerunt, pace scilicet constanti vim Romanam arcuerunt, quam armis nõ poterant. Liu. lib. 6. nam Camillus Consul, cum infesto exercitu aduersus eos tenderet, nihil se mouerunt; non portas, non templa, non fores, non tabernas clauferunt; frequentabant fora, plateas, negocia, nihil solitum intermittebant, nihil insolitum aërem auresue percutiebat, ut urbem ingrediens nihil hostile Camillus obuium haberet, nihil quod iram prouocaret, nihil in quod iure sæuieret. Quod exemplum perbellè nuper imitati sunt nostri Bruxellenses, eoque offensi per sinistros rumores, ac nuncios Principis iram placauerunt, Decretumque absolutorium refulerunt.

Id quod in bello maximè obtinet, ut res aduersæ etiam vultu tegendæ sint. Duces enim rebus afflictis hilaritatem de industria simulant, & aduersas res adumbratâ letitiâ abscondunt, ne militum animi, si fractam Ducis sui mentem viderint, & ipsi collabantur. Senec. Quare & qui declinat conflictum, curat ut sui nesciant ideò recedere, ne desperent, aut dilabantur, sed credant fieri id ob artem, & insidias collocandas; sed & ne hostes sentiant, & irruant. Cùm Darius plenis campis innumerum exercitum Alexandro obiiceret, milites haud aliâs tam alacrem viderant Regem, & vultu eius interrito certam spem victoriae augurabantur. Curt. lib. 4.

*Res aduer-
se nec vul-
tu proden-
da.*

*Res aduer-
se nec vul-
tu proden-
da.*

At verò ut Duces oportet in rebus anxiis spem vultu simulare, dissimulare metum, aduersas clades, ac nuntia; ita & fatagere, ne rumoribus populus milisue terreatur. capite sanxit, ne aduersam cladem quis ex ea superstes militi denuntiaret. Alexand. apud Curt. lib. 7. Eumenes vltro ipse indicauit apud Iustinum lib. 14. ne fama aut rem in maius extolleret,

6.
*Aduersi
rumores
supprimen-
di vel ele-
uandi.*

aut militum animos rerum nouitate terreret. Vercingetorix apud Cæs. de bel. Gal. lib. 7. amisso Auarico tantum incommodum verbis & vultu minuit, neque in occultum se abdidit, aut conspectum multitudinis fugit, plusque animo prouidere & præsentire existimabatur, quòd re integrâ, primò incendendum Auaricum, post deserendum censuerat. In contrarium Terentius Varro Consul apud legatos Capuanos auxit rerum suarum sui que contemptum, nimis detegendo cladem ab Annibale acceptam, nudandoq;. Liu. lib. 23. & Furius Philus apud Romanos furiosi fere instar differebat, ne quidquam eos consultare, perditam spem fouere, desperatam comploratamq; esse Rempubl. Liu. lib. 22. Huiusmodi sermones, & de rebus aduersis rumores omnino cohibendi sunt. Quæ ciuitates, inquit Cæsar, lib. 6. commodius Remp. administrare existimantur, habent legibus sancitum, si quis quid de Republ. à finitimis rumore aut famâ acceperit, uti ad Magistratum deferat, neue cum alio communicet, quod sæpè homines temerarios atque imperitos falsis rumoribus terreri, & ad facinus impelli, & de summis rebus consilium capere cognitum est. Magistratus quæ visa sunt occultat, quæque ex usu iudicauerit multitudini prodit. Sed iterum hæc

7. Non spreto
tamen
periculo.

ita agere oportet, vt Alexandrum dissimulato magis quàm spreto periculo, Curt. lib. 4. & illum, vt nihil timendi, ita nihil contemnendi authorem, apud Liu. l. 6. non vt Vitellium, fractis apud Cremonem rebus nuntios cladis occultantem stultâ dissimulatione remedia potius malorum quàm mala differentem. Tac. hist. lib. 3.

8. Qui legant
& legantur
maximè
simulant.
&
dissimulant.

Insuper vt pleræque hodie legationes aliud agunt, aliud intendunt; ita qui legant, primùm eos, per quos fallere olim cogitant, fallunt. Senec. sed & qui legatos excipiunt, verbis aliò ducunt, quàm quòd mente pergunt. Ventidius exploratorem quendam vt falleret, quæ maximè fieri cupiebat, ea vereri se ne acciderent; quæ timebat, ea vt euenirent optare se simulabat. Front. lib. 1. stratag. nulla sunt meliora consilia quàm quæ ignorauerit aduersarius antequam fierent. Veget. lib. 3. Ideoque fieri quid debeat cum multis tracta, inquit idem eod. quid facturum sis cum paucissimis, vel potius ipse tecum. sed & deliberata exequi consciis paucissimis oportet. nemo omnium quòd iretur sciebat, Liu. lib. 27. septem tantum conscij fuere huius coniurationis, qui ex continenti, ne dato in penitentiam spatium res per quamquam narraretur. & c. Iust. lib. 1.